

ILLUSTRISSIMO VIRO DOMINO D.
ALEXANDRO BIGOT
BARONI DE MONTVILLE ET DE GRUCHY.
VICECOMITI DE BLAQUEVILLE.
REGI A SECRETIORIBUS CONSILIIS,
ET IN SUPREMA NEUSTRIÆ CURIA PRÆSIDI INFULATO.

QUANTAM hominibus cupiditatem injiciat novitas, non te fugit, *PERSEUS ILLUSTRISSIME*, vix datur qui sibi ab illa temperet; atque ubi hocce ornamento gloriari potest opinio quaedam, potest, & de numero fautorum copia sese audacter jactare: quam qui expugnare contendit, non dubium modo, sed & adversum pertimescere debet eventum. Hanc cum praese ferat novitatis gratiam qua mihi venit oppugnanda, firmi me indigem tutaminis censui, tuumque ut firmissimum inplorare sum ausus, nullum mihi infausto de exitu fore metum ratus, si contingerit regi praesidio viri quem non modo Provinciae columen, sed & magnum illius decus & ornamentum omnes ultro profuerunt. Illo etenim si te nomine appellare deceat, dum illius bono assidue consulis cum perillustri tuo fungeris munere, quod magnifice adeo & splendide sustines ut dignitatem a te potius insula mutuari, quam tibi conferre videatur: hoc & te nominare magis decet, cum amplissima generis dignitas, excellens ingenii ratio, solidumque robur, perspicax mentis acies, fulgens micansque animi splendor, liberiorum, politionumque litterarum perfecta informatio, par denique in dicendo concinnitas, ac in decretis ferendis gravitas cuilibet admirationem movent, quibusque simul tibi duntaxat uni potiri conceditur. *Quae singula nature, virtutis, & ingenii ornamenta tuum si tutissimum comprobant praesidium; officiosa qua in me hucusque fuisse humanitate adducor ut & hac in disceptatione non mihi defuturum confidam qui tibi sum,*

Additissimus JOANNES NICOLLE DESFONTENES.

QUESTIO MEDICA.

PROPOSITA A CLARISSIMIS VIRIS D. D. DECANO ET DOCTORIBUS MEDICIS COLLEGII ROTHOMAGENSIS, PRO AGGREGATIONE DISCUTIENDA.

An nova Helmontii de catharsi, & phlebotomiâ opinio medico rationali admittenda?

ELEMENTO multiplici, non unice duntaxat aquâ, constans homo, dum debitâ temperie, humorum, spirituumque motu legitimo, rectâ que partium conformatione potitur, cuncta etiam vitæ munia ritè potest exequi. Cibi enim dentibus subacti, atque in ventriculum detrusi, ope fermenti probum vertuntur in chylum, qui sensim viscidus elabitur pyloro, cui nec blas liberum, nec motivum, nec monarchalis potestas inest, fluidior verò lacteas subit venas; atque in alveum cordis defertur: ibique perfectum desinit in sanguinem. Cujus purior pars in cerebrum multos per anfractus impulsâ, spiritus animalis characterem assequitur. Hujus beneficium sensum, motumque partibus imperitur anima, quæ hac potissimum in parte elucet, non autem in duumvirata sedet, nec in stomacho velut in lecto decumbit, aut exorbitanti modo inest; reliquus verò sanguis in corde perfectus, totum in corpus per arterias varios ad usus impellitur, suisque repurgatus excrementis denuò elaborandus ad cor per venas remeant.

VERUM ubi humoribus, spiritibusque exquisita temperies, motusque assuetus deficit, tota corporis ruit œconomia, non autem unice duntaxat archæ culpâ, quod merum est dormitantis Helmontii somnium. Segniter enim cum agit in cibos ventriculi fermentum, vix ulla fit chylosis. In ipso si præpollat aciditas, vel acredo, cruditates etiam acidæ & nidorosæ luxuriant, & pro vario bilis, aut succi pancreatici dominio, nausææ, vomitus, alui fluxus, cholera, diarrhœæ atque dysenteria oriuntur, non verò ubi pylorus fuit, indignatur, aut se se proprio blas libero pertinaciter claudit, aut præpostere referat. Sua quoque partitur incommoda sanguinis in corde perfectio. Sro varia cruoris & chyli appellentis conditione; viscidior enim, uterque rarefactioni minus aptus lentum cordi motum imprimit, atque inde animi deliquia, variaque pathemata quæ frigida intemperie innotescent. pubtilior è contra si cor subeat, tumultuarius huic motus accedit, unde febris, quæ non, indignati archæ thymosis, inflammationes varia, affectusque ferme omnes quos calida totius intemperies detegit. Solitis à muniis spiritus animales diversimodè contingit averti: unde sopores, apoplexiæ, paralytes convulsiò, epilepsia &c. *Quæ actione regiminis, aut anodyno in duumvirata veneno, cerebrum variè precipitando, partiumque terrore fieri credat qui somniis fidem adhibet.*

QUISQUIS neglectâ temperamenti, partis affectæ, ambientis, vitæ instituti, morbi temporum, ægotantis virium, necnon siderum positionis notitiâ, hisce affectibus empiricè mederi aggressus est, optatos raro venit ad exitus cum pro conditionum ejusmodi varietate varianda sint remedia, diversisque in diversis sequatur effectus. Nec feliciori usus est forte, qui hisce non modò spretis; sed & ratione, remediisque causam morbi vel alterantibus, vel minuentibus rejectis, universali fidens remedio, irati ac successi archæ errores restaurando, ipsoque velut inscio, potestativam intro medelam admittendo quoscumque morbos fugare pollicitus est; nec enim stetit promissis; nec ullus impofterum, illius insiftens vestigiis, stabit magis, quam qui aurum pollicitus prarum plumbo. At is solummodò verè mederi novit, qui diligenti eorum quæ indicant, aut contraindicant, ratione habitâ, diversa adhibet remedia, pro multiplici discrimine causarum, quæ cum maxime in humorum qualitatibus vel copiarum vitio positæ sint, illi variè alterando, huic evacuando subvenit.

MULTIPLICES inter humoris evacuandi modos, proficue magis nullus adhiberi potest, quam qui à phlebotomiâ vel purgatione petitur. Ubi etenim quis, perfectâ licet sanitate potiat, summam semel venit ad dæmonem; ni debitâ sanguinis missione minitantes avertat morbos, morte sapies improvisâ rapitur. At si maxime sanis conveniat phlebotomia, ægris potiori jure debetur. Qui enim tutius, citius, aut jucundius symptomatis, à sanguinis effervescencia, aut motu insolito oriundis occurreret, quam largâ quâ liberet venâ illius educatione? Aut quam quæso faciliore ratione, quamdam in partem effusus sanguis, priorem revocabitur in alveum, aut amplior præpedietur effusio, quam dum revulsio, aut derivatio legis tunderetur vena? qui vitam, viresque omni arte conservandas asserit non errat, at hallucinatur idem, dum hæc unice sanguinis copiam dimittens, ne frangantur, omnem illius detractionem prohibet, hujusque in locum tenuem vitæ rationem subjicit: sensum enim cum agat, acutorum, quibus maxime venæ sectio debetur, morborum indicationibus non satisfacit.

SI plurima sanguinis massæ vitia emendat phlebotomia, qualitate & copia peccantes excrementitios humores evacuat tempestivè adhibita purgatio, natisque inde affectibus medetur. Si nempe propriis vel alienis stabulis sentur in vasibus, labemque præ morâ, aut qualibet de causâ contrahant; multiplici morborum generi anam præbent, quos unice illorum evacuatione superare fas est; quamque Catharticum facillimè molietur, modò peccantis succi qualitatibus, copiarum, loci, motus, ægotantisque nature attentò cum examine adhibeatur. Nec metuenda virium prostratio, quam ut catharsim evertat, temerè obtrudit Helmontius; excussio enim nocui, & inutilis humoris, sub quo attritæ languebant, dominio, faciliore queunt negotio resciri, nec illi fides adhibenda, cum nocentes succos cathartico medicaminum ope educi posse negat; at venellum duntaxat è mæxariciis emittit. Etum cruorem, atque pro variâ purgantis veneni indole corruptum excerni asserit, cum & ipse sensibus, rationi, & experientia fidem detrahat.

Ergo nova Helmontii de catharsi, & phlebotomiâ opinio medico rationali non admittenda?

ASSERTIONES.

- Nulla pars sanguine nutritur.
- Semen fit è sanguinis sero.
- Febri intermittenti emeticum.
- Periaptis jucundè, Chymicis citò, Galenicis tutè remediis tolluntur morbi.

PROBLEMATÀ.

- An Catarrhi à cerebro?
- An febres à pancreate?
- An hydrops ab Hepate?
- An suffocationes ab utero?

PARADOXA.

- Arte medicâ nulli sanantur morbi.
- Quæ sanitatem servant ipsam destruant.
- Morbos parit Medicina.
- Sanguinem non minuit venæ sectio.

D. D. Propugnabit Rothomagi Magist. JOANNES NICOLLE DESFONTENES, Doctor Medic. Monspel. diebus xv. & xvi. Maii, A. D. M. DC. LXXI. à secundâ vespertinâ.

IN AULA MAJORE CARMELITARUM.